

**Ομιλία
του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών
κ. Γιάννου Παπαντωνίου
στη Βουλή
για τον Προϋπολογισμό του 1999**

Αθήνα, 18 Δεκεμβρίου 1998

Με τον Προϋπολογισμό του 1999 ολοκληρώνεται ο πρώτος κύκλος της προσαρμογής της Ελλάδας στις συνθήκες της σύγχρονης παγκόσμιας οικονομίας. Ταυτόχρονα, με αυτόν τον Προϋπολογισμό ολοκληρώνεται η προσπάθεια ένταξης της χώρας μας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση της Ευρώπης.

Οι προηγούμενοι προϋπολογισμοί ήταν προϋπολογισμοί σύγκλισης, το οποίο σήμαινε ότι, αν πέφταμε έξω, θα μπορούσαμε να προσδοκούμε στον επόμενο προϋπολογισμό, να ανακτήσουμε το χαμένο έδαφος. Φθάσαμε στον τελικό γύρο. Αυτός είναι προϋπολογισμός ένταξης στην ΟΝΕ, και έχω την αίσθηση ότι το βάρος αυτής της ιστορικής ευθύνης, όλοι το αντιλαμβανόμαστε. Όλος ο ελληνικός λαός, οι φορείς, τα πολιτικά κόμματα, αντιλαμβάνονται ότι το 1999 είναι ένας μοναδικός, ανεπανάληπτος χρόνος στην πορεία της ελληνικής ιστορίας, της μεταπολίτευσης. Από το 1980 που ενταχθήκαμε στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα, μέχρι τα πρώτα χρόνια του επόμενου αιώνα, δεν πρόκειται να επαναληφθεί το 1999. Τώρα κρίνεται η μεγάλη αυτή εθνική επιλογή.

Στο σημείο αυτό, θα ήθελα να κάνω μία αναδρομή στην πορεία της εθνικής μας οικονομίας την τελευταία δετία. Θέλω να σας θυμίσω ότι ο ιδρυτής του ΠΑΣΟΚ, ο Ανδρέας Παπανδρέου, όταν μιλούσε στη Βουλή τον Οκτώβριο του 1993 για τις προγραμματικές δηλώσεις, είχε προσδιορίσει τους στόχους της οικονομικής μας πολιτικής με το τρίπτυχο Σταθεροποίηση - Ανάπτυξη - Κοινωνική Δικαιοσύνη. Ο σημερινός Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ, ο Κώστας Σημίτης, όταν και αυτός ανήλθε στο βήμα της Εθνικής Αντιπροσωπείας το Σεπτέμβριο του 1996, για να εξαγγείλει τις προγραμματικές δηλώσεις της νέας Κυβέρνησης, και αυτός επανέλαβε το ίδιο τρίπτυχο, Σταθεροποίηση - Ανάπτυξη - Κοινωνική Δικαιοσύνη. Άρα, εμείς, σε αυτή την πτέρυγα της Αίθουσας, κρινόμαστε από την επίτευξη αυτών των τριών μεγάλων στόχων.

Σταθεροποίηση

Το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης από 13,8% του ΑΕΠ το 1993 έπεσε στο 2,2% φέτος και επιτεύχθηκε η δημοσιονομική σύγκλιση με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ταχύτητα της Ελλάδας ήταν πολλαπλάσια σε ό,τι αφορά τη σύγκλιση των δημοσίων οικονομικών σε σχέση με οποιαδήποτε άλλη ευρωπαϊκή χώρα. Αυτό το αναγνωρίζουν όλοι οι διεθνείς οικονομικοί οργανισμοί και πρώτη η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία έχει διαπιστώσει αυτήν την πολλαπλάσια ελληνική ταχύτητα σε σχέση με τα άλλα Κράτη - μέλη.

Το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ μειώθηκε από 112% σε 105% σε διάστημα 5 ετών. Για πρώτη φορά αναστρέφεται η καλπάζουσα τάση του δημόσιου χρέους, που επικρατούσε για μια ολόκληρη 15ετία. Σε ό,τι αφορά τις περίφημες λογιστικές προσαρμογές στις οποίες αναφέρονται οι Εισηγητές της Νέας Δημοκρατίας, το μόνο που θα πω είναι το εξής. Υπήρξε μεγάλη προσπάθεια εναρμόνισης των εθνικών λογαριασμών της Ελλάδας προς τα ισχύοντα στην Ευρώπη. Η υποχρέωση αυτή πραγματοποιήθηκε με μεγάλο κόπο και μεγάλη καθυστέρηση. Σήμερα υπάρχουν στοιχεία σε συγκρίσιμη βάση σε σχέση με τα στοιχεία των υπολοίπων χωρών. Ήταν άλλωστε ο μόνος τρόπος για να ενταχθούμε στην ΟΝΕ. Η αξιολόγηση γίνεται πάντα στην ίδια βάση, κάτι που σήμερα έχει επιτευχθεί.

Ο πληθωρισμός έπεσε από 12,3% στο τέλος του 1993 σε 4% που προβλέπεται να είναι στο τέλος του 1998, δηλαδή σε διάστημα 5 ετών. Έχει υποστηριχθεί ότι ο βασικός συντελεστής αυτής της μείωσης ήταν η σταθερή συναλλαγματική πολιτική των προηγούμενων ετών. Όμως, το επιχείρημα αυτό ανατράπηκε με την υποτίμηση. Με την υποτίμηση διορθώσαμε τη συναλλαγματική ισοτιμία. Κατά συνέπεια, ο σημερινός πληθωρισμός ενσωματώνει τη συναλλαγματική διόρθωση, την υποτίμηση. Η ταχύτητα της Ελλάδας, όσον αφορά την αντιπληθωριστική προσπάθεια, υπήρξε, επίσης, πολλαπλάσια σε σχέση με τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όσον αφορά τη νομισματική πολιτική, υπήρξε σωστή, παρά το γεγονός ότι ήταν αυστηρή. Μας επέτρεψε τη μείωση των επιτοκίων από 28%-30% που δανείζονταν οι επιχειρήσεις, στο 12%-13% σήμερα. Όπως επίσης γνωρίζετε, με την προσέγγιση στην ΟΝΕ, τα επιτόκια θα μειωθούν στο 6%-7% στο επόμενο διάστημα των 24 μηνών. Όταν την 1.1.2001 θα καταργηθεί η δραχμή και θα έχουμε το ΕΥΡΩ, τότε εκ των πραγμάτων, τα επιτόκια θα ανέρχονται σε 6%-7% για τις επιχειρήσεις και για όσους λαμβάνουν στεγαστικά δάνεια.

Τέλος, για τη δραχμή ακολουθήθηκε μία πολιτική σταθερής ισοτιμίας για 4 χρόνια, που ήταν αναγκαία για την εδραίωση της εμπιστοσύνης στην οικονομική πολιτική της Κυβέρνησης. Στις 14.3.98 η Κυβέρνηση

προχώρησε σε μία διπλή κίνηση : Υποτίμηση της δραχμής παράλληλα με την ένταξή της στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών. Η ένταξη αυτή ήταν ιστορικής σημασίας, προστάτευσε την εθνική μας οικονομία από την επερχόμενη κρίση, και επέτρεψε στην Ελλάδα να αναδείξει αντοχές ανάλογες με αυτές που επέδειξαν άλλες χώρες, όπως η Ολλανδία, η Γερμανία, η Αγγλία, η Ισπανία και η Πορτογαλία. Δεν υπήρξε καμία πίεση στο νόμισμά μας, δεν υπήρξε άνοδος επιτοκίων, ούτε εκροές κεφαλαίων. Η ιστορία, ίσως, κρίνει ότι αυτή η υποτίμηση με την ένταξη στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών υπήρξε το ίδιο σημαντική με την ιστορική υποτίμηση του 1953, που προσδιόρισε την πορεία της εθνικής μας οικονομίας για πολλά χρόνια.

Αρα, το πρώτο σκέλος της υποχρέωσης που είχαμε αναλάβει απέναντι στον ελληνικό λαό, η σταθεροποίηση, επιτεύχθηκε πλήρως. Ο ελληνικός λαός έχει σήμερα σταθερό νόμισμα, χαμηλά επιτόκια, χαμηλό έλλειμμα και το χρέος μειώνεται. Εδραιώσαμε, συνεπώς, συνθήκες δημοσιονομικής εξυγίανσης, μια μεγάλη προσφορά προς τις επόμενες γενιές.

Ανάπτυξη

Ο ρυθμός ανάπτυξης το 1993 ήταν αρνητικός (μείον 1,6%). Κατά την περίοδο 1989-1993 ο μέσος ρυθμός ήταν μόλις 0,6%. Ο μέσος ρυθμός της μεταπολίτευσης, από το 1974 μέχρι και το 1993, ήταν μόλις 1,5%. Σήμερα έχουμε ρυθμό 3,5%, άρα περίπου τριπλάσιο σε σχέση με αυτόν της μεταπολίτευσης και εξαπλάσιο σε σχέση με την αμέσως προηγούμενη περίοδο της Νέας Δημοκρατίας. Ποιός μπορεί να πει ότι σήμερα υπάρχει έλλειμμα ανάπτυξης στην Ελλάδα, όταν είμαστε 3 έως 6 φορές καλύτερα από οποιαδήποτε άλλη περίοδο της μεταπολίτευσης;

Η ανάπτυξη στηρίχθηκε στις επενδύσεις τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα. Εκτός από τη συμβολή των κοινοτικών κονδυλίων στις δημόσιες επενδύσεις, υπάρχει ουσιαστική ανάκαμψη των ιδιωτικών επενδύσεων που αυξάνονται με ρυθμούς της τάξης του 10% σε πραγματικές δραχμές.

Η ανάπτυξη είναι ισόρροπη. Η βιομηχανική παραγωγή, ο ασφαλέστερος δείκτης, ανακάμπτει με 5%, σε σχέση με μηδενικούς ρυθμούς κατά την προηγούμενη 15ετία. Όλοι οι τομείς της οικονομίας ανέκαμψαν, αναπτύχθηκαν, εκσυγχρονίστηκαν. Δείτε τι γίνεται στον τραπεζικό τομέα, στις επικοινωνίες, στις μεταφορές.

Είναι η πρώτη φορά που αντί να απομακρυνόμαστε, πλησιάζουμε την Ευρώπη. Ο αναπτυξιακός ρυθμός της Ελλάδας είναι ανώτερος του ευρωπαϊκού. Για πρώτη φορά επιτυγχάνεται πραγματική σύγκλιση. Τα στοιχεία μιλούν από μόνα τους.

Άρα, στο δεύτερο κεφάλαιο του συμβολαίου μας με το λαό, στην ανάπτυξη, είμαστε απόλυτα συνεπείς με το λόγο που έδωσαν ο Ανδρέας Παπανδρέου και ο Κώστας Σημίτης. Για τρίτη συνεχή χρονιά, επιτυγχάνουμε την πραγματική σύγκλιση. Αν δεν υπήρχε η διεθνής οικονομική κρίση, θα προσεγγίζαμε ρυθμούς ανάπτυξης της τάξης του 4,5%. Δυστυχώς, με τη διεθνή οικονομική κρίση, η προοπτική αυτή κάμπτεται. Εκτιμώ ότι 3,5% - 4% είναι εφικτοί ρυθμοί για το 2000.

Κοινωνική Δικαιοσύνη

Όταν μιλάμε για κοινωνική δικαιοσύνη, αναφερόμαστε καταρχήν στην εξέλιξη των πραγματικών εισοδημάτων των εργαζομένων. Υπάρχει ομοφωνία στην Ελλάδα, αλλά και στους διεθνείς οργανισμούς, ότι τα πραγματικά εισοδήματα των εργαζομένων αυξήθηκαν με θετικούς ρυθμούς σε όλη τη διάρκεια των τελευταίων 5 ετών, για τον απλό λόγο ότι οι αυξήσεις, συστηματικά, κάθε χρόνο, ήταν πάνω από τον πληθωρισμό. Έπεσε ραγδαία ο πληθωρισμός και άρα υπήρξε αύξηση του πραγματικού εισοδήματος. Κατά μέσο όρο, τα πραγματικά εισοδήματα αυξήθηκαν κατά 2,5% το χρόνο, σε όλη τη διάρκεια της προηγούμενης πενταετίας, ενώ κατά τη διάρκεια της περιόδου 1990-1993 τα πραγματικά εισοδήματα μειώθηκαν κατά 3,3% το χρόνο.

Ορισμένοι υποστηρίζουν ότι η φορολογική μας πολιτική ανέτρεψε αυτές τις αυξήσεις, βάζοντας βαθιά το χέρι στην τσέπη των πολιτών, με αποτέλεσμα το διαθέσιμο εισόδημα να μην έχει αυτή την εξέλιξη. Αυτό είναι λάθος. Το διαθέσιμο εισόδημα των εργαζομένων μετά τους φόρους αυξήθηκε και αυτό κατά 1,7% το χρόνο, ενώ την περίοδο 1990-1993 μειώθηκε κατά 3,6% το χρόνο. Οι φόροι που επέβαλε η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ ήταν αποκλειστικά φόροι στο κεφάλαιο και τα κέρδη των επιχειρήσεων. Οι ρυθμοί ανόδου του διαθέσιμου εισοδήματος που επιτυγχάνονται τα τελευταία χρόνια είναι ανώτεροι από αυτούς που έχει πετύχει η Ευρώπη, όπου υπάρχει στασιμότητα στο διαθέσιμο εισόδημα σε όλη τη διάρκεια της προηγούμενης πενταετίας.

Τέλος, σημειώθηκε μεγάλη βελτίωση στη συμμετοχή των άμεσων φόρων στο σύνολο της φορολογίας. Το 1993 η αναλογία άμεσων προς έμμεσους φόρους ήταν 42,5%, ενώ το 1998 η αναλογία αυτή αυξήθηκε στο 61%. Το 1999, με τη μείωση των έμμεσων φόρων που αποφασίσαμε, η αναλογία αυτή θα αυξηθεί ακόμα περισσότερο φθάνοντας το 62%.

Επειδή οι έμμεσοι φόροι αντιπροσωπεύουν συνήθως υψηλότερο ποσοστό στο εισόδημα των χαμηλών εισοδηματικών τάξεων, η βελτίωση της αναλογίας άμεσων προς έμμεσους φόρους σημαίνει βελτίωση της σχετικής θέσης των χαμηλόμισθων στη διανομή του εισοδήματος. Σημαίνει δικαιότερο φορολογικό σύστημα.

Το συμπέρασμα είναι ότι ο συνδυασμός της εξέλιξης των πραγματικών εισοδημάτων με τη φορολογική πολιτική που έχουμε ασκήσει, έχουν οδηγήσει σε σταθερή αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος των εργαζομένων στη διάρκεια της τελευταίας πενταετίας.

Κοινωνική δικαιοσύνη σημαίνει, επίσης, αύξηση των Κοινωνικών Δαπανών. Είναι ασφαλώς τεράστιες οι ανάγκες του ΕΣΥ και του εκπαιδευτικού μας συστήματος, και η σημερινή κατάσταση δεν είναι ικανοποιητική. Είναι, όμως, βέβαιο ότι είμασταν μία χώρα περίπου χρεωκοπημένη το 1993, όταν το έλλειμμα ήταν κοντά στο 14% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος και μας έπνιγε ένα χρέος 112% του ΑΕΠ, ενώ θέταμε ως στόχο να ενταχθούμε στην ΟΝΕ, γεγονός που επέβαλε τεράστιες εξοικονομήσεις δαπανών σε όλους τους τομείς. Τα περιθώρια ήταν πράγματι ασφυκτικά. Παρόλα αυτά, εξασφαλίσαμε αυξήσεις στα κονδύλια της Υγείας και της Παιδείας που είναι διπλάσιες σε ρυθμό, σε σχέση με την εξέλιξη όλων των υπολοίπων δαπανών του Κρατικού Προϋπολογισμού. Αν, μάλιστα, προστεθούν σε αυτά τα κονδύλια και οι δημόσιες επενδύσεις στο χώρο της Υγείας και της Παιδείας, τότε σημειώνονται πολύ μεγαλύτερες αυξήσεις, σε σχέση με το συνολικό ρυθμό αυξήσεων των δημοσίων δαπανών. Το 1999 είναι έτος ολοκλήρωσης των μεγάλων έργων κοινωνικής υποδομής. 15 νοσοκομεία, 1000 αίθουσες διδασκαλίας, ολοκληρώνονται εντός του 1999 και αποδίδονται για χρήση.

Θέλω να σημειώσω, εδώ, τις σημαντικές δράσεις που έχουμε αναλάβει για τρεις κατηγορίες συμπολιτών μας που είναι ευάλωτες, αδύναμες και έχουν ανάγκη στήριξης. Είναι οι άνεργοι, οι χαμηλοσυνταξιούχοι και οι εργαζόμενες μητέρες. Για πρώτη φορά στη χώρα μας ασκείται μία ενεργός πολιτική εναντίον της ανεργίας με προγράμματα ύψους 200 δισ. δρχ. μέσα στη διετία 1998-1999 για νέους άνεργους, για επανένταξη τους στο σύστημα, για εκπαίδευση και για κατάρτιση. Ήδη εντός του 1998 επιχορηγήθηκε η δημιουργία 60 χιλιάδων νέων θέσεων εργασίας και νέων επαγγελματιών.

Για τους χαμηλοσυνταξιούχους, καθιερώσαμε το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μια σημαντική ενίσχυση για 300.000 ηλικιωμένους που έχουν μεγάλη ανάγκη οικονομικής στήριξης. Αυξάνουμε το 1999 το ΕΚΑΣ κατά 50%, και θα ακολουθούν συνεχώς αυξήσεις στο επίδομα αυτό τα επόμενα χρόνια.

Για τις εργαζόμενες μητέρες, η Κυβέρνηση ιδρύει πολλούς νέους βρεφονηπιακούς σταθμούς, για τη διευκόλυνση της νέας εργαζόμενης Ελληνίδας, η οποία είναι και μητέρα. Τα προγράμματα αυτά θα συνεχιστούν με επιταχυνόμενους ρυθμούς τα επόμενα χρόνια.

Μπαίνουμε, πλέον, στη θετική φάση του ενάρετου κύκλου, όπου θα υπάρξει μεγάλη μείωση των τραπεζικών επιτοκίων στο 6%-7% και θα πέσουν τα επιτόκια των κρατικών τίτλων κατά περίπου 5 με 6 μονάδες.

Κάθε μονάδα χαμηλότερο επιτόκιο στα έντοκα γραμμάτια και τα ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου εξοικονομεί για το Υπουργείο Οικονομικών περίπου 150 δισ. δρχ. Άρα, με την ένταξη στην ΟΝΕ, θα έχουμε ένα πρόσθετο κονδύλι της τάξης των 700 δισ. δρχ., που θα διατεθεί για τους ανέργους, τους χαμηλοσυνταξιούχους, τις εργαζόμενες μητέρες, το ΕΣΥ και την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση. Το Νέο Κοινωνικό Κράτος θα οικοδομηθεί κυρίως με αυτά τα 700 δισ. δρχ., τα οποία είναι τα οφέλη της σύγκλισης και της ένταξής μας στην ΟΝΕ. Τα προηγούμενα 5 χρόνια υπήρξαν περίοδος σποράς. Τώρα μπαίνουμε στην περίοδο συγκομιδής των καρπών της πράγματι αυστηρής και δύσκολης οικονομικής πολιτικής, που είμαστε αναγκασμένοι, για μείζονες εθνικούς λόγους, να ασκήσουμε την τελευταία πενταετία.

Διαρθρωτικές αλλαγές

Η Κυβέρνηση το Μάρτιο του 1998, όταν εξήγγειλε την υποτίμηση της δραχμής, μαζί με την ένταξή της στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών, ανακοίνωσε ένα πρόγραμμα από 22 διαρθρωτικές αλλαγές. Θυμάμαι, τότε, ότι η Αντιπολίτευση αμφισβητούσε ότι μπορεί να εφαρμόσει η Κυβέρνηση ένα τόσο φιλόδοξο, σχεδόν ουτοπικό πρόγραμμα διαρθρωτικών αλλαγών. Σήμερα, μετά από 8 μήνες εφαρμογής του προγράμματος -το οποίο έχει χρονικό ορίζοντα 20 μηνών- έχουμε υλοποιήσει 13 από τις 22 αυτές διαρθρωτικές αλλαγές.

1. Τράπεζα Μακεδονίας-Θράκης : Ιδιωτικοποιήθηκε τον Απρίλιο του 1998.
2. Νόμος για την Ολυμπιακή Αεροπορία : Ψηφίστηκε τον Απρίλιο του 1998.
3. Ελληνικά Πετρέλαια : Μετοχοποιήθηκαν τον Ιούνιο του 1998.
4. Τράπεζα Κρήτης : Ιδιωτικοποιήθηκε τον Ιούλιο του 1998.
5. Τράπεζα Κεντρικής Ελλάδος : Ιδιωτικοποιήθηκε τον Ιούλιο του 1998.
6. Νόμος για τις εργασιακές σχέσεις : Ψηφίστηκε τον Ιούλιο του 1998.
7. Πρόγραμμα εξυγίανσης των ΕΛΤΑ : Εγκρίθηκε τον Ιούλιο του 1998 και ο σχετικός νόμος ψηφίστηκε το Νοέμβριο.
8. Πρόγραμμα εξυγίανσης του ΟΑΣΑ, της ΕΘΕΛ, των ΗΛΠΑΠ και των ΗΣΑΠ : Εγκρίθηκε το Σεπτέμβριο του 1998 και ο σχετικός νόμος ψηφίστηκε το Νοέμβριο.
9. ΟΤΕ : Πραγματοποιήθηκε η τρίτη μετοχοποίηση το Νοέμβριο του 1998.
10. Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών : Πραγματοποιήθηκε η δεύτερη μετοχοποίηση το Νοέμβριο του 1998.
11. Πρόγραμμα εξυγίανσης του ΟΣΕ : Εγκρίθηκε το Σεπτέμβριο του 1998 και ο σχετικός νόμος ψηφίστηκε το Δεκέμβριο.
12. Ασφαλιστικός Νόμος : Ψηφίστηκε το Δεκέμβριο του 1998.
13. Olympic Catering : Πραγματοποιείται η μετοχοποίηση εντός του Δεκεμβρίου του 1998.

Αυτές οι 13 ενέργειες, από πλευράς ειδικού βάρους, καλύπτουν περισσότερο από το ήμισυ του προγράμματος. Περιλαμβάνουν τις

σημαντικότερες αλλαγές, όπως η μετοχοποίηση μεγάλων δημοσίων οργανισμών, Ελληνικά Πετρέλαια και ΟΤΕ, την ιδιωτικοποίηση 3 τραπεζών, εξυγιάνσεις 3 ζημιολόγων επιχειρήσεων -ταχυδρομεία, συγκοινωνίες, σιδηρόδρομοι- καθώς και νομοθετικές παρεμβάσεις στις εργασιακές σχέσεις και στο ασφαλιστικό σύστημα που θα καθορίσουν την πορεία των τομέων αυτών, για αρκετά χρόνια.

Σε ότι αφορά τις διαρθρωτικές αλλαγές, η Κυβέρνηση υπήρξε αποτελεσματική, γρήγορη και τολμηρή. Οι μετοχοποιήσεις και οι ιδιωτικοποιήσεις αλλάζουν την ισορροπία μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Εισάγουν ιδιωτικά κεφάλαια σε κρίσιμους τομείς της οικονομίας και συμβάλλουν στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, σε ό,τι αφορά τη διενέργεια των οικονομικών δραστηριοτήτων. Το συνολικό ποσό που εισπράχθηκε είναι 720 δισ. δρχ. δηλαδή 2,7% του ΑΕΠ και, αν προστεθούν και τα προμέτοχα, φθάνουμε στα 1059 δισ. δρχ. Αυτό το ποσό εσόδων από μετοχοποιήσεις και ιδιωτικοποιήσεις, ως ποσοστό του ΑΕΠ, είναι το μεγαλύτερο στην Ευρώπη το 1998, και πολλαπλάσιο σε σχέση με την περίοδο 1990-93.

Αυτή η Κυβέρνηση πραγματοποίησε ουσιαστικές ιδιωτικοποιήσεις και μετοχοποιήσεις, οι οποίες απέδωσαν σημαντικά και στις εταιρίες που τις πραγματοποίησαν για την προώθηση των επενδυτικών τους προγραμμάτων, αλλά και στο Δημόσιο για να αποπληρώσει χρέη που επιβαρύνουν τις μελλοντικές γενιές.

Οι μετοχοποιήσεις έγιναν με αποτελεσματικότητα, με πολύ καλές τιμές, με διαφάνεια, και με συναίνεση, πλην της απεργίας της Ιονικής. Πραγματοποιήθηκαν με απόλυτο σεβασμό και κατοχύρωση των εργασιακών και των ασφαλιστικών δικαιωμάτων των εργαζομένων. Δεν υπήρξαν απολύσεις, οι συντάξεις είναι κατοχυρωμένες.

Η Κυβέρνηση στοχεύει παράλληλα στην αναβάθμιση του ανθρώπινου παράγοντα επενδύοντας, μέσα από την εκπαίδευση και την κατάρτιση, στον Έλληνα εργαζόμενο, στους νέους. Στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση γίνεται μια συστηματική προσπάθεια αναβάθμισης του ανθρώπινου δυναμικού για να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις σύγχρονες απαιτήσεις της κοινωνίας των πληροφοριών που ανατέλλει. Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης έχει ήδη εισέλθει στο στάδιο ταχείας υλοποίησης.

Τέλος, πραγματοποιήθηκε τα τελευταία χρόνια μεγάλη πρόοδος στον εκσυγχρονισμό της κεφαλαιαγοράς και τη στήριξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών. Ήδη, τροποποιήθηκε η χρηματιστηριακή νομοθεσία για την ενίσχυση της δυνατότητας των επιχειρήσεων να αντλούν με ανταγωνιστικούς όρους τα αναγκαία κεφάλαια για τον εκσυγχρονισμό τους. Παράλληλα, έχει βελτιωθεί η διαδικασία παροχής αναπτυξιακών επιχορηγήσεων για επενδύσεις.

Προϋπολογισμός 1998

Το 1998, το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης μειώθηκε στο 2,2% του ΑΕΠ και βρίσκεται, για πρώτη φορά, κάτω από το όριο του 3% που θέτει η Συνθήκη του Μάαστριχτ ως κριτήριο ένταξης στην ΟΝΕ. Παράλληλα, το δημόσιο χρέος μειώθηκε στο 105% του ΑΕΠ. Εδραιώθηκε, κατά συνέπεια, η καθοδική τάση του δημοσίου χρέους, ως ποσοστού του ΑΕΠ, και εκπληρώθηκε και αυτό το κριτήριο ένταξης στην ΟΝΕ.

Τα φορολογικά έσοδα αυξάνονται με ρυθμό ρεκόρ, 14,5%, στο ενδεκάμηνο δημιουργώντας πλεόνασμα τουλάχιστον 200 δισ. σε σχέση με τον αρχικό στόχο, για πρώτη φορά στη μεταπολίτευση. Ειδικά τα έσοδα από το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας αυξάνονται κατά 14,2%, πολύ ταχύτερα από την ονομαστική αύξηση του ΑΕΠ, 8,7%, αντανakλώντας ουσιαστική πρόοδο στην πάταξη της φοροδιαφυγής.

Οι πρωτογενείς δαπάνες του Προϋπολογισμού αυξάνονται με ρυθμό 6,6% στο ενδεκάμηνο, πολύ χαμηλότερο από την ονομαστική αύξηση του ΑΕΠ, συμβάλλοντας επίσης στην επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων. Τέλος, με σειρά νομοθετικών και διοικητικών παρεμβάσεων εξυγιάνθηκε ουσιαστικά ο τομέας των αναλήψεων χρεών και καταπτώσεων εγγυήσεων και περιορίστηκε δραστικά η αντίστοιχη επιβάρυνση του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Η πιστή εκτέλεση του Προϋπολογισμού και η επίτευξη των δημοσιονομικών κριτηρίων ένταξης στην ΟΝΕ καθιστούν το 1998 έτος σταθμό στη δημοσιονομική ιστορία της χώρας.

Προϋπολογισμός 1999

Για το 1999, το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης θα είναι μειωμένο στο 1,9% του ΑΕΠ, χαμηλότερο από το 3% της Συνθήκης του Μάαστριχτ, αλλά και από το 2,1% που είναι ο στόχος του Προγράμματος Σύγκλισης. Χρειαζόμαστε περιθώρια ασφαλείας, ώστε να είμαστε βέβαιοι ότι θα πετύχουμε τους δημοσιονομικούς στόχους.

Στα έσοδα για πρώτη φορά έχουμε αύξηση λιγότερη από το εθνικό μας εισόδημα. Αυτό έχει μία αυτονόητη πολιτική σημασία. Έως σήμερα τα έσοδα του προϋπολογισμού αυξάνονταν γρηγορότερα από το εισόδημα των Ελλήνων. Όμως, του χρόνου το εισόδημα θα αυξηθεί 6,7% και τα έσοδα 5,8%. Από το εισόδημά μας θα πληρώσουμε λιγότερο μερίδιο σε φόρους. Και αυτό αντανakλά δύο βασικά γεγονότα : Δεν επιβάλλεται κανένας νέος φόρος, ούτε αυξάνεται κανένας παλαιός φόρος, δεν θα υπάρξει φορολογικό νομοσχέδιο. Αντίθετα, εισάγονται μέτρα μείωσης της έμμεσης φορολογίας, της τάξης των 170 δισ. δρχ.

Οι μειώσεις αυτές θα συμβάλουν στην ενίσχυση της αγοραστικής δύναμης των εργαζομένων, δεδομένου ότι αφορούν προϊόντα λαϊκής κατανάλωσης. Στο πετρέλαιο θέρμανσης η τιμή είναι 68 δρχ. το λίτρο σε σχέση με 100 δρχ. πέρυσι. Επομένως, υπάρχει ουσιαστική ενίσχυση του πραγματικού εισοδήματος των εργαζομένων.

Υπάρχει, σε κάποιο βαθμό, η ψευδαίσθηση ότι ο μόνος φόρος που πληρώνουμε, είναι ο φόρος εισοδήματος. Αυτό, όμως, είναι λάθος. Ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων είναι μόνο το 14% του συνόλου των εσόδων, ενώ όλοι οι άμεσοι φόροι μαζί είναι μόνο το ένα τρίτο (33%) των εσόδων. Τα υπόλοιπα είναι έμμεσοι φόροι. Επομένως, όταν μειώνουμε τους έμμεσους φόρους, συμβάλλουμε έμμεσα στην ενίσχυση των πραγματικών εισοδημάτων των εργαζομένων, και ιδιαίτερα των χαμηλόμισθων.

Σε ότι αφορά τη φοροδιαφυγή, πιστεύω ότι σε καμία άλλη περίοδο δεν έχει γίνει τόσο συστηματική δουλειά. Το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος λειτούργησε πολύ αποτελεσματικά. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας, όπως ήδη ανέφερα, αυξάνεται πολύ ταχύτερα από το τζίρο της οικονομίας και αποδίδει 180 δισ. δρχ. πρόσθετα έσοδα σε ετήσια βάση.

Η Κυβέρνηση απέδειξε ότι δεν φοβάται ούτε επώνυμους ούτε ισχυρούς. Δημοσιοποιεί όλους, ανεξάρτητα, τους καταλογισμούς του Υπουργείου Οικονομικών σε ό,τι αφορά τη φοροδιαφυγή. Με την έκθεση που δόθηκε στη δημοσιότητα, βάσει του νόμου, μαζί με τον Προϋπολογισμό, αλλά και με τη δημοσιοποίηση ονομάτων επωνύμων και πλουσίων συμπολιτών μας από το ΣΔΟΕ, σε ό,τι αφορά την απόκρυψη μεγάλων εισοδημάτων, η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ απέδειξε ότι δεν φοβάται. Θα απευθύνω μία προειδοποίηση προς τους φοροφυγάδες. Θα συνεχίσουμε αυτή την πολιτική. Θα είμαστε αμείλικτοι στην πάταξη της φοροδιαφυγής.

Παράλληλα με την ενεργοποίηση του ΣΔΟΕ, προχωρούν με ταχύτατους ρυθμούς μεγάλες διοικητικές μεταρρυθμίσεις στο Υπουργείο Οικονομικών με σκοπό την αποτελεσματικότερη πάταξη της φοροδιαφυγής και την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη. Το πρόγραμμα μηχανογράφησης TAXIS έχει πλέον εισαχθεί σε 100 ΔΟΥ και επεκτείνεται σε άλλες 17 μέχρι το τέλος του χρόνου. Εντός του 1999 θα βρίσκεται σε πλήρη λειτουργία σε όλες τις ΔΟΥ. Πρόκειται για μια διοικητική επανάσταση στο Υπουργείο Οικονομικών.

Τον Απρίλιο του 1998 λειτούργησε το Εθνικό Ελεγκτικό Κέντρο, το οποίο διενεργεί ελέγχους σε μεγάλες επιχειρήσεις, με κύκλο εργασιών πάνω από 2 δισ. δρχ. Τα αποτελέσματα είναι ήδη θεαματικά. Οι έλεγχοι μέχρι σήμερα απέδωσαν πρόσθετα φορολογικά έσοδα πάνω από 40 δισ. δρχ. Τα 6 Περιφερειακά Ελεγκτικά Κέντρα τίθενται σε λειτουργία την 1.1.1999.

Τέλος, λειτουργεί ήδη αποτελεσματικά η Οικονομική Επιθεώρηση, προωθείται η κατάργηση και συγχώνευση υπηρεσιών και καταβάλλεται προσπάθεια, μέσα κυρίως από τη μετεκπαίδευση χιλιάδων στελεχών στη Σχολή Επιμόρφωσης Υπαλλήλων του Υπουργείου Οικονομικών, να υπάρξουν ορατά αποτελέσματα όλων αυτών των μεταρρυθμίσεων στην εξυπηρέτηση του πολίτη.

Οι πρωτογενείς δαπάνες του Προϋπολογισμού του 1999 αυξάνονται με ρυθμό 5,5% έναντι αύξησης του ονομαστικού Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος κατά 6,7%. Η συγκρατημένη αυτή αύξηση οδηγεί σε παραπέρα υποχώρηση του μεριδίου της κρατικής δραστηριότητας στο σύνολο της οικονομίας. Συνεχίζεται η τάση των προηγούμενων ετών σαν αποτέλεσμα των μέτρων περιορισμού της σπατάλης στο Δημόσιο που έχει εφαρμόσει η Κυβέρνηση, στο πλαίσιο κυρίως του Νόμου 2463/1997. Περιορισμοί προσλήψεων, περικοπή υπερωριών, αυστηροί δημοσιονομικοί έλεγχοι, κατάργηση και συγχώνευση υπηρεσιών και φορέων, περιλαμβάνονται σε αυτά τα μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης.

Η εισοδηματική πολιτική για το 1999 θα είναι συγκρατημένη, ώστε να συμβάλει στην επίτευξη του στόχου για πληθωρισμό 2% στο τέλος του χρόνου. Η αύξηση των εισοδημάτων θα καλύπτει πλήρως τον πληθωρισμό και θα εξασφαλίζει συμμετοχή στην πραγματική αύξηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος. Όμως, η μείωση του πληθωρισμού είναι, πλέον, κυρίως ευθύνη των επιχειρηματιών. Πρέπει να περιορίσουν τα κέρδη, να παγώσουν τις τιμές, στο πλαίσιο και των συμφωνιών που προωθεί το Υπουργείο Ανάπτυξης, ώστε να επιτευχθεί ταχεία αποκλιμάκωση του πληθωρισμού το 1999.

Οι δαπάνες αμυντικού και κοινωνικού χαρακτήρα αυξάνονται με ρυθμούς αισθητά υψηλότερους του προβλεπόμενου πληθωρισμού, ακολουθώντας τους επίσης υψηλούς ρυθμούς των προηγούμενων ετών. Παράλληλα, η Κυβέρνηση προωθεί δέσμη μέτρων κοινωνικής πολιτικής για κοινωνικές ομάδες που έχουν ανάγκη στήριξης (άνεργοι, φτωχοί ηλικιωμένοι, εργαζόμενες μητέρες).

Οι τόκοι είναι σχετικά υπερεκτιμημένοι. Εκτιμώ ότι θα είναι λιγότεροι από τα 3.350 δισ. δρχ. που έχουν εγγραφεί διότι η μείωση των επιτοκίων θα είναι ταχύτερη από ότι προβλέπει ο Προϋπολογισμός. Είναι ένα ακόμα απόθεμα ασφαλείας, πέρα από το πλεόνασμα των εσόδων του 1998, που ενσωματώνει ο κρίσιμος φετινός Προϋπολογισμός.

Η νομισματική και συναλλαγματική πολιτική του επόμενου έτους θα είναι και αυτή προσανατολισμένη στο στόχο πληθωρισμού 2% στο τέλος του 1999 καθώς και στη σταθερότητα της συναλλαγματικής ισοτιμίας.

Το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων είναι έντονα αναπτυξιακό. Οι δαπάνες αυξάνονται κατά 16,5%. Πρόκειται για ένα πολύ μεγάλο πρόγραμμα 2,2 τρισ. δρχ., που οδηγεί στην ολοκλήρωση του Δεύτερου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Η απορροφητικότητα επιταχύνεται εντυπωσιακά το 1998 και στο τέλος του 1999 θα ανέλθει στο 80%. Με το πρόγραμμα αυτό αλλάζει η εικόνα της Ελλάδας. Δρόμοι, λιμάνια, αεροδρόμια, τηλεπικοινωνίες, ενέργεια, βιομηχανία, τουρισμός, μεταφορές, κοινωνικές υποδομές αναβαθμίζονται, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα της εθνικής μας οικονομίας.

Για το Τρίτο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, που θα καλύψει την περίοδο 2000-2006, διεξάγονται, την περίοδο αυτή, σκληρές διαπραγματεύσεις στις Βρυξέλλες στο πλαίσιο της "Ατζέντας 2000". Η χώρα μας και οι άλλες χώρες της Συνοχής, Ισπανία, Πορτογαλία και Ιρλανδία, έχουμε συγκροτήσει, με προτάσεις που από κοινού υποβάλαμε το καλοκαίρι, ένα ισχυρό μέτωπο προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνέχιση και βελτίωση των κοινοτικών πολιτικών για πραγματική σύγκλιση και οικονομική συνοχή.

Η προετοιμασία του Τρίτου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης έχει ξεκινήσει. Τομέας προτεραιότητας θα είναι η Παιδεία. Παράλληλα, θα ολοκληρωθούν τα μεγάλα έργα υποδομών καθώς και οι επενδύσεις της Ολυμπιάδας 2004.

Ένταξη στην ΟΝΕ

Το χρονοδιάγραμμα ένταξης στην ΟΝΕ την 1.1.2001 προβλέπει την ολοκλήρωση της επίτευξης των κριτηρίων στο τέλος του 1999, όσον αφορά τον πληθωρισμό και τα επιτόκια. Τα άλλα κριτήρια, έλλειμμα, χρέος και συναλλαγματική σταθερότητα, έχουν ήδη εκπληρωθεί. Είμαστε ρεαλιστικοί σε αυτές τις εκτιμήσεις. Να σημειώσω ότι κανείς, ουσιαστικά, δεν αμφισβητεί την επιτυχία μας. Οι διεθνείς αγορές μας ανταμείβουν πιο γρήγορα από ότι περιμέναμε. Ουδέποτε αναμέναμε να πέσουν τόσο απότομα τα επιτόκια των τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, όσο αυτούς τους μήνες. Οι πρόσφατες δημοπρασίες οδήγησαν σε χαμηλότερα επιτόκια έως και κατά δύο μονάδες. Αυτό σημαίνει ότι οι διεθνείς αγορές προεξοφλούν την ένταξη στο ΕΥΡΩ. Θα έχετε διαπιστώσει ότι όλοι οι διεθνείς οργανισμοί, ΟΟΣΑ, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΔΝΤ, στις πρόσφατες εκτιμήσεις τους συνηγορούν ότι μπαίνουμε στην ΟΝΕ. Επίσης, θα έχετε διαπιστώσει ότι οι επενδυτικοί οίκοι του εξωτερικού συνιστούν στους πελάτες τους, τους μεγάλους διεθνείς επενδυτές, να αγοράσουν τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου. Αυτή η μεγάλη ζήτηση οδηγεί τα επιτόκια προς τα κάτω.

Η μείωση των επιτοκίων έχει κατεξοχήν κοινωνικό χαρακτήρα. Απελευθερώνει πόρους, ώστε να δώσουμε περισσότερα στο ΕΣΥ, στην Παιδεία, στις Συντάξεις. Η μείωση των τόκων είναι το κλειδί της

κοινωνικής πολιτικής που ασκεί αυτή η Κυβέρνηση, εξοικονομώντας πόρους για την οικοδόμηση του Νέου Κοινωνικού Κράτους. Απελευθερώνουμε πόρους από τόκους, που πήγαιναν στους έχοντες και κατέχοντες, στους ραντιέρηδες και στους μεγάλους θεσμικούς επενδυτές του εξωτερικού. Τώρα κερδίζουν λιγότερα όσοι αγοράζουν ελληνικούς τίτλους γιατί, πλέον, αγοράζουν ασφαλείς τίτλους. Όχι τους τίτλους που γνώριζαν πριν από 5-6 χρόνια, που ενσωμάτωναν επισφάλειες και αβεβαιότητες. Αυτή η εμπιστοσύνη των διεθνών αγορών σε ό,τι αφορά στις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας, είναι όπλο της Κυβέρνησης, στην πορεία προς τα εμπρός.

Όμως, πρέπει να επισημάνω ότι υπάρχουν και κίνδυνοι. Ο πρώτος κίνδυνος αφορά στην αβεβαιότητα του διεθνούς οικονομικού περιβάλλοντος. Ζούμε σε μία περίοδο που οι οικονομικές εξελίξεις έχουν επιταχυνθεί υπέρμετρα. Πριν από 10 - 15 χρόνια, τα οικονομικά γεγονότα χρειάζονταν χρόνια για να διεθνοποιηθούν. Τώρα αυτά τα χρόνια έγιναν μήνες και εβδομάδες. Μία κρίση που εκδηλώνεται, διεθνοποιείται μέσα σε μερικές μέρες. Οι κρίσεις έρχονται, φεύγουν και επανέρχονται με μεγάλη ταχύτητα. Υπάρχει πάντα το φάσμα μιας διεθνούς οικονομικής κρίσης, που συνδέεται με το γεγονός ότι έχει ανοίξει πολύ η διεθνής οικονομία. Υπάρχουν πολλές εστίες ενδεχόμενων κρίσεων και αυτές οι εστίες δεν ελέγχονται πλήρως, όσα μέτρα και αν ληφθούν. Αν εκδηλωθεί κρίση, υπάρχει κίνδυνος ταχύτατης μετάδοσής της, με δυσμενείς συνέπειες.

Αν υπάρξει νέα κρίση, υπάρχει κίνδυνος και για την ελληνική οικονομία. Γιαυτό ο Προϋπολογισμός είναι οικοδομημένος με μεγάλα περιθώρια ασφαλείας. Είναι ρεαλιστικός και ασφαλής.

Υπάρχει και ο κίνδυνος, ότι πέφτουμε καμιά φορά θύματα της επιτυχίας μας. Τώρα, όλοι λένε ότι μπήκαμε. Δεν μπήκαμε, έχουμε ακόμα ένα χρόνο. Δεν πρέπει να δημιουργηθεί κλίμα υπερβολικής ευφορίας και αισιοδοξίας. Η υπερβολική αισιοδοξία μπορεί να οδηγήσει σε υπερβολικές διεκδικήσεις για αύξηση κερδών και εισοδημάτων. Αυτές οι διεκδικήσεις μπορεί να οδηγήσουν, παρά τη βούληση της Κυβέρνησης, σε παρεκκλίσεις από το πρόγραμμα.

Οι διεθνείς κρίσεις και το κλίμα υπερβολικής αισιοδοξίας, είναι οι δύο μεγάλοι κίνδυνοι που αντιμετωπίζουμε τον επόμενο χρόνο. Χρειάζεται μεγάλη προσοχή. Χρειάζεται συνείδηση της ευθύνης μας, των πολιτικών κομμάτων και των κοινωνικών φορέων. Είμαστε ακόμα μακριά από το τέλος της προσπάθειας.

Κλείνοντας, θέλω να απαντήσω σε τρία ερωτήματα. Το πρώτο ερώτημα αφορά τη δυσκολία της προσπάθειας για ένταξη στην ΟΝΕ. Μέχρι πριν από λίγους μήνες, η αντιπολίτευση, και ιδιαίτερα η Αξιωματική Αντιπολίτευση, κατήγγελλε την Κυβέρνηση για αναποτελεσματικότητα, για ανικανότητα επίτευξης του εθνικού στόχου. Στη συζήτηση του

περσινού Προϋπολογισμού ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας, ο κ. Καραμανλής, έλεγε : "Η πολιτική που ακολουθείτε είναι αναποτελεσματική, δεν οδηγεί στο στόχο".

Τώρα, όμως, που η προοπτική της ένταξης έχει αναγνωρισθεί από όλους, άλλαξε η μουσική. Η ένταξη προεξοφλείται, πλέον, αλλά αποδίδεται σε μαγικούς χειρισμούς, που τάχα δεν είχαν χρησιμοποιηθεί προηγουμένως, ενώ γίνονται αβάσιμες αναφορές σε δήθεν έλλειψη πραγματικής σύγκλισης, ανταγωνιστικότητας και άλλων θετικών χαρακτηριστικών.

Είναι κατανοητή η αδυναμία της Ν.Δ. να "χωνέψει" την επιτυχία της κυβερνητικής πολιτικής. Η ονομαστική σύγκλιση είναι γεγονός. Η πραγματική σύγκλιση είναι γεγονός. Οι επενδύσεις και οι διαρθρωτικές αλλαγές προχωρούν με γοργούς ρυθμούς. Η κοινωνική πολιτική ενισχύεται. Αυτά τα αποτελέσματα δεν προέκυψαν από ουράνια επιφοίτηση. Είναι προϊόν των κόπων, του μόχθου, των θυσιών του ελληνικού λαού. Μην υποτιμάτε, κυρίες και κύριοι της αντιπολίτευσης, στο όνομα μιας στείρας αντιπαράθεσης, τη σκληρή προσπάθεια του ελληνικού λαού και της Κυβέρνησής του για να φθάσουμε στο τέρμα του ανηφορικού, του δύσβατου δρόμου, που ακολουθήσαμε τα τελευταία πέντε χρόνια. Ξεκινώντας από πολύ δυσμενέστερες θέσεις σε σχέση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Το δεύτερο ερώτημα, στο οποίο θέλω να απαντήσω, είναι : Αξιζε τον κόπο η προσπάθεια; Και βέβαια άξιζε τον κόπο. Στην Ελλάδα της ΟΝΕ, η Ελληνίδα, ο Έλληνας θα διαθέτουν ένα από τα δύο ισχυρά νομίσματα παγκόσμιας εμβέλειας, το ΕΥΡΩ. Ο πληθωρισμός, το "καλάθι της νοικοκυράς", θα παύσει, οριστικά πλέον, να αποτελεί πρόβλημα. Τα επιτόκια θα κινούνται σε πολύ χαμηλά επίπεδα, με αποτέλεσμα η αποπληρωμή των δανείων για επιχειρήσεις, καταναλωτές και όσους αγοράζουν κατοικία, να μειωθεί στο μισό περίπου σε σχέση με σήμερα. Ο Κρατικός Προϋπολογισμός, με τη μεγάλη εξοικονόμηση δαπανών για τόκους, θα έχει τη δυνατότητα να στηρίξει ουσιαστικά το ΕΣΥ, τη δημόσια εκπαίδευση, τους χαμηλοσυνταξιούχους, τους άνεργους. Τέλος, η συμμετοχή σε μιά ισχυρή Ένωση Κρατών θα διασφαλίσει οικονομική ανάπτυξη, αύξηση εισοδημάτων και προοπτικές απασχόλησης.

Τέλος, το τρίτο ερώτημα αφορά την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, που είναι αναγκαία για τη θετική πορεία της χώρας μέσα στην ΟΝΕ. Υπάρχουν πολλοί τρόποι ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας. Η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ συνειδητά επέλεξε το δρόμο που συνδυάζει επενδύσεις και διαρθρωτικές αλλαγές με διάλογο και συναίνεση, με σεβασμό των δικαιωμάτων των εργαζομένων. Και πέτυχε, χωρίς κοινωνικές αναταράξεις, να αυξηθεί σημαντικά η παραγωγικότητα και η ανταγωνιστικότητα της εθνικής οικονομίας.

Υπάρχει, όμως, και ο άλλος δρόμος, ο δρόμος του νεοφιλελευθερισμού, που αποδοκιμάστηκε σε πρόσφατες εκλογικές αναμετρήσεις στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες. Ο δρόμος των απολύσεων και της μείωσης των εισοδημάτων. Ο δρόμος της ανεργίας και της συρρίκνωσης του Κοινωνικού Κράτους. Τις "λύσεις" αυτές τις γνώρισε ο ελληνικός λαός την περίοδο 1990-93. Και δεν θα θελήσει να τις ξαναδοκιμάσει.

Ο Προϋπολογισμός του 1999 είναι το επιστέγασμα μιάς μακράς και δύσκολης προσπάθειας για την ανόρθωση της εθνικής οικονομίας και την εξασφάλιση συνθηκών σταθερότητας και ανάπτυξης, που επιτρέπουν την ικανοποίηση των προσδοκιών του ελληνικού λαού για ευημερία και δικαιοσύνη. Η υπερψήφισή του θα ανοίξει το δρόμο για την ισχυρή Ελλάδα, που όλοι ονειρευόμαστε. Την ισχυρή Ελλάδα που οικοδόμησε, και θα συνεχίσει να οικοδομεί, και την επόμενη τετραετία, η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ.